

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 38. 029/2014/5. szám

A Kúria a Smid és Reichert Ügyvédi Iroda által képviselt (...) felperesnek a (...) jogtanácsos által képviselt Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség alperes ellen hulladékgazdálkodási bírság ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. május 14. napján kelt 14.K.27.013/2014/12. számon hozott ítélete ellen az alperes részéről 3. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

ítéletet

A Kúria a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.013/2014/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati költséget.

A 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, mint elsőfokú hatóság - közérdekű bejelentés alapján - 2012. május 2-án és 3-án helyszíni szemlét tartott a felperes szám alatti telephelyén. A hatósági ellenőrzést követően, hivatalból lefolytatott eljárás során 2013. május 16-án meghozott 84804-3-1/2013. számú határozatával a felperest 21.789.000 Ft hulladékgazdálkodási bírsággal sújtotta. Mivel a felperes a hatóság által hulladéknak minősített anyagot elszállíttatta, ezért az elsőfokú hatóság a határozatát módosította és a 84804-3-8/2013. határozatával a bírság összegét 8.555.220 forintban állapította meg.

Az alperes a 2013. október 16-án kelt 14/7717-3/2013. számú határozatával helybenhagyta az elsőfokú hatóság módosított határozatát, amellyel a felperest 5,2 t papíriszap (EWC 030310) és 194,7 t fafeldolgozási hulladék (EWC 030105) - összesen 199,9 t nem veszélyes hulladék - engedély nélküli kezelése, mint engedély

nélküli hulladékgazdálkodási tevékenység miatt 8.555.220 forint hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte. Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperes tevékenysége hulladékkezelés, amely engedélyhez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységnek minősült. A felperes ezt a tevékenységet engedély nélkül végezte, amely miatt bírság kiszabásának van helye. A határozat indokolásában hivatkozott a hulladéknak a Hgt.-ben meghatározott fogalmára, amelyhez kapcsolódóan kifejtette, hogy nemcsak az a hulladék, amely haszontalan és nem bír értékkel. Azt is kiemelte, hogy a felperes az eljárás folyamán hozott, zárlattal kapcsolatos döntésekben nem vitatta az anyagok hulladéknak történő minősítését. A jogerős határozat azt is rögzítette, hogy a felperes kérelme ellenére az ismételt jogsértés miatt az alapbírság összege nem mérsékelhető.

A határozattal szemben a felperes keresetet nyújtott be, amelyben elsősorban azt vitatta, hogy a fafeldolgozási hulladéknak besorolt anyagok hulladéknak minősülnek-e. Álláspontja szerint ugyanis azok melléktermékek tekinthetők, amely egyértelműen következik az Európai Parlament és a Tanács a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/98/EK irányelvének (2018. november 19.) (a továbbiakban: Keretirányelv) 5. cikkében foglaltakból, ugyanis a hatóság által hulladéknak minősített anyagok megfelelnek az ott foglalt feltételeknek. A felperes kiemelte, hogy bár az eljárásra még a Hgt. szabályait kellett alkalmazni, azonban a Keretirányelv 40. cikke alapján az annak átültetésre vonatkozó idő 2010. december 12-én lejárt, így az közvetlenül hatályos jogszabálynak minősül. Ezért a hatóságnak nem a Hgt. rendelkezéseit, hanem a keretirányelv 5. cikkét kellett volna alkalmaznia. Arra is hivatkozott, hogy amennyiben mégis hulladéknak tekintenék ezeket az anyagokat, abban az esetben jogszabálysértő volt az, hogy a tevékenységet az engedély nélküli hulladékkezelés körébe vonták. A felperes vitatta továbbá a bírság kiszabásának mérlegelését is. Az alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását a jogerős határozatban foglalt indokok alapján.

A Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a kereset nyomán indult eljárásban az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új határozat hozatalára kötelezte. Ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a 2008. december 12-étől hatályos Keretirányelv a korábbi uniós jogszabályi szövegektől és az ahhoz illeszkedő Hgt.-től részben eltérő fogalmi kereteket határozott meg. A bíróság a felperes kereseti kérelmében foglaltaknak megfelelően megvizsgálta, hogy a faipari hulladéknak minősített anyag tekintetében fennáll-e a - hulladéknak nem minősülő - melléktermékként történő értelmezés lehetősége. Jóllehet a melléktermék fogalmát a Hgt. nem ismeri, ugyanakkor a Keretirányelv 5. cikk (1) bekezdése pontosan meghatározza a fogalmát. A vizsgálat során a Keretirányelv rendelkezéseit vette alapul, mivel a

Keretirányelv 40. cikk (1) bekezdése szerint az irányelv átültetéséről legkésőbb 2010. december 12-éig kellett volna gondoskodni, azonban Magyarország csak 2013. január 1-jén léptette hatályba a Ht.-t. Kiemelte, hogy a Keretirányelv 5. cikkének rendelkezései kellően konkrétak, így azok a nemzeti szabályozás hiányában is alkalmazhatóak, illetve alkalmazandóak a nemzeti bíróság előtt folyó jogvita során. A bíróság ezért a Keretirányelv 5. cikke alapján végezte el a fogalom értelmezését, s ennek során támaszkodott az Európai Unió Bíróságának esetjoga alapján az Európai Bizottság közleményre is. Mindezek alapján a per anyagából arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem bizonyította, hogy az alábbiak szerint alkalmazandó melléktermék fogalom bármely eleme nem teljesült volna az általa hulladéknak minősített anyagok tekintetében. Ezért azok hulladéknak nem tekinthetők, így jogsértés sem valósult meg. Mivel a felperes az 5,2 t papíriszappal kapcsolatos bírság jogszerűségét vitató kérelmét az első tárgyalást követően terjesztette elő, ezért a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 335/A. § (1) bekezdésére figyelemmel a bíróság megállapította, hogy a papíriszap vonatkozásában kiszabott bírság tekintetében az alperesi határozat érdemi felülvizsgálatának nincs helye.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását kérte. A felperes a kereseti kérelmében előadta, hogy az alperes birtokába jutott faipari anyagok a Hgt. alapján hulladéknak minősülnek. Az alperes arra hivatkozott, hogy a Hgt. nem ismerte a melléktermék fogalmát, így az arra vonatkozó szabályok nem voltak alkalmazhatóak a magyar gyakorlatban. Mivel ezek az anyagok hulladékok, így a Hgt. alapján azok kezeléséhez hatósági engedélyre volt szükség, amellyel a felperes érsekhami telephelye nem rendelkezett. Az alperes álláspontja szerint a bíróság jogszabálysértően állapította meg, hogy az adott anyagok nem minősültek hulladéknak. Az alperes álláspontja szerint a Keretirányelv szabályai nem alkalmazhatóak a magyar jogban, az eljárásban csak a Hgt. rendelkezéseit lehet alkalmazni. Azt is jelezte, hogyha mégis alkalmaznák az irányelvet, akkor is kétséges lenne az adott anyagok mellékterméknek minősítése. E körben az alperes a 2013. január 1-jétől hatályos, a hulladékról szóló 2012. CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 8. §-ára hivatkozott, amely alapján a közvetlen felhasználhatóság erősen kérdéses jellege miatt nem állnak fenn a melléktermékké minősítés feltételei. Az alperes álláspontja szerint a bíróság ítélete ellentétes a Pp. 339/A. §-ával, ugyanis a bíróság nem a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok alapján járt el, amikor a Keretirányelv 5. cikk (1) bekezdésére alapozta döntését, ugyanis az irányelv vertikális közvetlen hatálya megállapításának a feltételei nem állnak fenn. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az

ítélet hatályának fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúriának arról kellett döntenie, hogy a bíróság jogszerűen hivatkozhatott-e a Keretirányelv 5. cikk (1) bekezdésében foglalt, a melléktermékre vonatkozó szabályokra, valamint, hogy alkalmazhatóak-e a melléktermékekkel kapcsolatos irányelvi és más uniós jogi szabályok és azok bírósági értelmezése.

A Kúria kiemeli, hogy az irányelv magyar jogba történő átültetésének határideje 2010. december 12-én lejárt, azonban arra 2013. január 1-jéig nem került sor. Mivel az eljárásra a 2012. május 2-án hatályos rendelkezéseket kellett alkalmazni, így valóban felmerül kérdésként, hogy lehet-e hivatkozni a Keretirányelv 5. cikk (1) bekezdésére. A Kúria megjegyzi, hogy az Európai Unió Bíróságának gyakorlatában az irányelvek közvetlen hatálya egyfajta szankcióként is értelmezhető, amit az átültetés határidejét elmulasztó, vagy az átültetési kötelezettséget nem teljesítő tagállammal szemben lehet alkalmazni [Becker kontra Finanzamt Münster-Innenstadt ítélet, C-8/81, EU:C:1982:7, 24. pontja]. A Kúria álláspontja szerint nem volt jogszabálysértő a bíróság ítélete a tekintetben, hogy döntésének egyik alapját a Keretirányelv szabályai jelentették.

A Kúria azt is megjegyzi, hogy téves az alperes felülvizsgálati kérelmének arra történő hivatkozása, hogy a melléktermék fogalma 2013. január 1-je, a Ht. hatályba lépése előtt nem lett volna alkalmazható Magyarországon. A keretirányelvet megelőzően, a hulladékkal kapcsolatos kérdéseket szabályozó uniós (közösségi) jogi normák – így különösen a Tanács 75/442/EGK irányelve, valamint az Európai Parlament és Tanács 2006/12/EK irányelve – alapján kialakult, az Európai Unió Bírósága által következetesen alkalmazott joggyakorlat nyomán a külön irányelvi rendelkezés hiányában is létrejött a termelési maradékanyag (melléktermék) fogalma. E körben az Európai Unió bírósága egy sajátos vizsgálati szempontrendszer alakított ki [Palin Granit OY-ítélet, C-9/00, EU:C:2002:232; Saetti és Frediani-ítélet, C-235/02, EU:C:2004:26; Mayer Perry Recycling-ítélet, C-444/00, EU:C:2003:356], amelyet átvett a Keretirányelv már többször hivatkozott 5. cikk (1) bekezdése is. Mindezekre figyelemmel téves alperes azon állítása, hogy a Hgt. szabályrendszeréhez kötődően ismeretlen volt ez a fogalom.

A bíróság a per iratai alapján jutott arra a következtetésre, hogy a faipari anyagok mellékterméknek minősülnek. A Kúria megállapította, hogy a melléktermékké minősítés kérdésének vizsgálatára az alperes nem tért ki. Ezért a Kúria annyiban pontosítja a bíróság ítéletének az indokolását, hogy a megismételt

eljárásban a hatóságnak a Keretirányelv 5. cikk (1) bekezdése, valamint a már hivatkozott európai bírósági ítéletek és az Erika-ítélet [C-188/07, EU:C:2008:359 63. pontja] alapján kell a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján abban a kérdésben döntenie, hogy az általa korábban hulladéknak minősített anyagok mellékterméknek tekinthetők-e.

Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati perköltség megfizetésére.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt, hetvenezer forint felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. február 17.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Króneisz Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő